

Doelstellingen van het economisch beleid - de magische veelhoek

In de grafiek staan de **zes** belangrijkste **economische doelstellingen** gepresenteerd. Natuurlijk behoren ook bijvoorbeeld bescherming van het milieu, onderwijs en onderzoek bij de doelstellingen. Ze hebben afhankelijk van de politieke oriëntatie meer of minder een „**secundaire**” belangrijkheid. Op de volgende pagina's zijn de **4 basiskenmerken** > volledige werkgelegenheid, economische groei, prijsstabiliteit, evenwicht buitenlandse handel < in meer detail beschreven.

De meting van de vier belangrijkste economische doelstellingen

1. Volledige werkgelegenheid

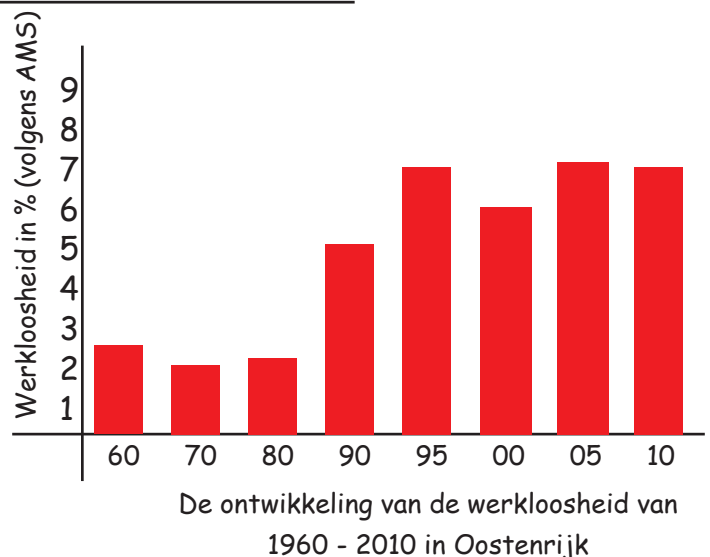
Het wordt gemeten aan de hand van het werkloosheidspercentage. Een werkloosheidscijfer van minder dan 2% wordt beschouwd als volledige werkgelegenheid. De reden hiervoor is dat er altijd enige vorm van werkloosheid is. Cijfers boven de 10% worden beschouwd als zeer hoog. De relatief hoge werkloosheid is een van de grootste problemen van de EU. Daarbij is het een politiek zeer gevoelige kwestie. Positief vanuit het Nederlandse oogpunt: de werkloosheid in ons land ligt ver onder het EU-gemiddelde.

1.2 Er zijn verschillende theorieën over het ontstaan van werkloosheid:

- Conjuncturele werkloosheid
- De structurele werkloosheid
- Frictiwerkloosheid
- Seizoensgebonden werkloosheid
- „welvaart werkloosheid”
- Verborgene werkloosheid

Kijk goed naar de statistiek. Kan je redenen bedenken, waarom de werkloosheid omlaag of omhoog is gegaan. Bestudeer ook het internet.

1.2.1 Conjuncturele werkloosheid: In periodes van economische hoogconjunctuur gaat het in de economie meestal in de richting van volledige werkgelegenheid. Bij een recessie of depressie neigt het quotum naar een hoge werkloosheid.

1.2.2 Structurele werkloosheid: Branches die steeds kleiner worden (bijvoorbeeld de textielindustrie) en in die waar de menselijke arbeid meer en meer door machines zal worden vervangen, zijn daardoor getroffen.

1.2.3 Frictiewerkloosheid: Dit is de tijdelijke werkloosheid tussen twee banen.

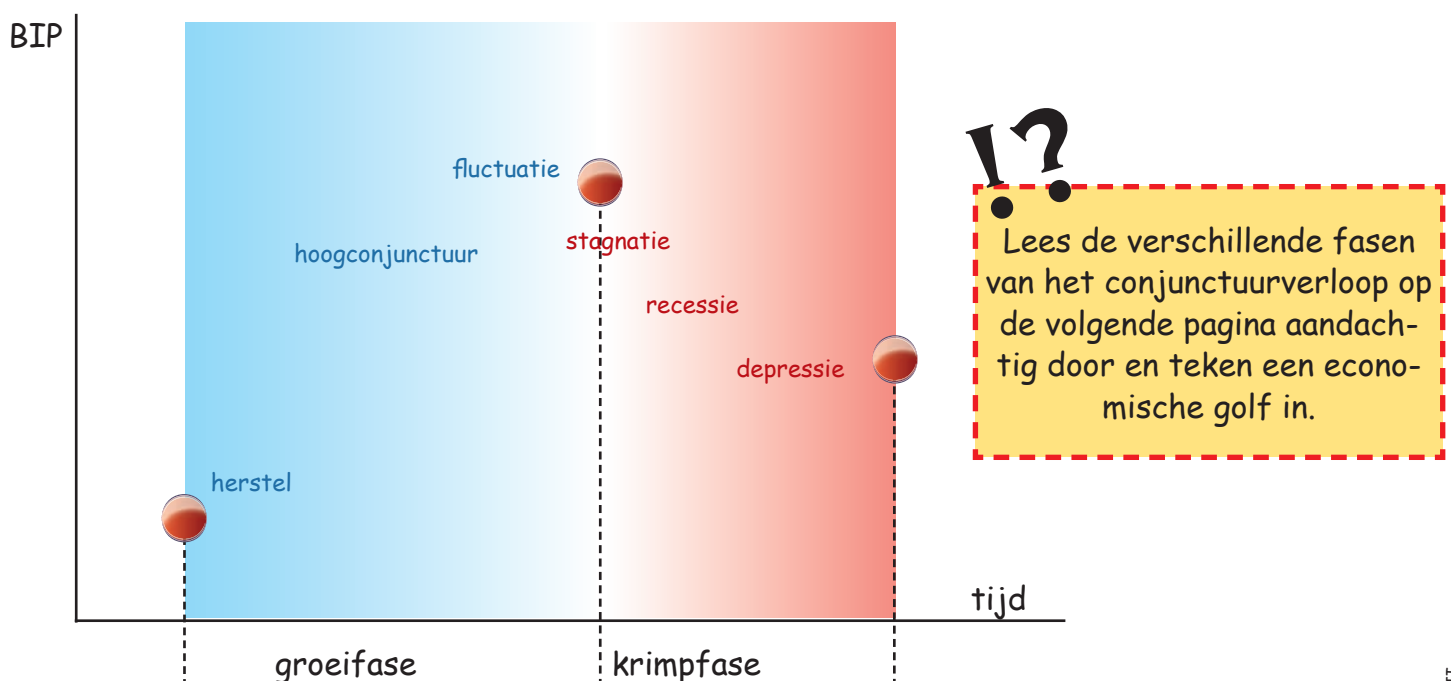
1.2.4 Seizoensgebonden werkloosheid: op grote schaal in de bouw en in het toerisme. Door slecht weer kunnen bijvoorbeeld bouwprojecten niet worden uitgevoerd. Medewerkers worden ontslagen en in de lente opnieuw in dienst genomen.

1.2.5 „Welvaart werkloosheid“: als de WW-uitkering hoger is dan het mogelijke loon bij een volgende baan. Daarom wordt werkloosheid vaak verkozen boven een nieuwe werkplek.

1.2.6 Verborgene werkloosheid: de niet geregistreerde werkloosheid. „Verborgene reserves“ zijn degenen die geïnteresseerd zijn in een baan, maar niet geregistreerd staan (bijvoorbeeld huisvrouwen die in het arbeidsproces in willen stappen). Personen die vervroegd met pensioen zijn gegaan zijn niet inbegrepen. Ook werklozen in opleiding zijn niet opgenomen in de registers als werkloze, omdat ze in opleiding zijn.

2. Economische groei

De jaarlijkse economische groei met de procentuele stijging van het bruto binnenlands product (BBP). Vanaf 5 tot 6% spreekt men van een relatief hoge economische groei. Door de jaren heen beweegt zich de economische groei golvend, een economische golf (conjunctuurbeweging) ontstaat.

2.1 De fasen van het conjunctuurverloop:

2.1.1 Herstel: Productie stijgt langzaam, de werkloosheid daalt gelijktijdig, ook de prijzen en lonen stijgen, een grotere vraag van de consument, wat resulteert in meer investeringen en winst.

2.1.2 Conjunctuur, fluctuatie: De lonen en prijzen zijn hoog en blijven stabiel, volledige werkgelegenheid wordt bereikt, er heerst een grotere vraag dan het aanbod, de prijzen kunnen zo blijven stijgen, de capaciteit van de economie wordt volledig benut, het is echter maar een tamelijk korte periode.

2.1.3 Stagnatie, recessie: geen stijging van de inkomsten en winst meer, de vraag van consumenten blijft hetzelfde, werkgelegenheid blijft gelijk. In de daaropvolgende recessie neemt de werkgelegenheid, het nationaal inkomen en de vraag af.

2.1.4 Depressie: Intensieve daling van de productie, hoge werkloosheid, geen investeringen en snellere daling van de prijzen. De vraag is sterk gedaald, de consument beperkt zich tot het allerminste. Een veel voorkomend resultaat is faillissementen.

3. De monetaire stabiliteit

De monetaire stabiliteit is een idealistische gedachte, als een mogelijk constant blijvende koopkracht van het geld. De monetaire stabiliteit kenmerkt dus een gedachte, om invloeden van buitenaf uit de weg te ruimen, prijsstabiliteit. Ze kan als inflatie (geeft de jaarlijkse verandering van de prijs in procenten aan) of als consumentenprijsindex (geeft de verandering van de prijs als indexcijfer aan) gemeten worden. Er wordt een fictief „winkelwagentje” genomen, in welke typische producten, die bijvoorbeeld in Nederland worden gekocht, aanwezig zijn. De totale prijs van de goederen zal elke maand in 20 Nederlandse steden in rekening worden gebracht en het jaarlijkse gemiddeld wordt berekend. Het prijsverschil voor de totale prijs van het voorgaande jaar levert het inflatiepercentage op.

3.1 Theorieën over het ontstaan van inflatie

3.1.1 Geldhoeveelheid veroorzaakte inflatie: De centrale banken produceren meer geld dan nodig is. De geldhoeveelheid groeit sneller dan de hoeveelheid goederen.

3.1.2 Vraaginflatie: Als de vraag sneller groeit dan het aanbod stijgt, ontstaat er een tekort aan aanbodzijde dit leidt tot prijsstijgingen.

3.1.3 Kostinflatie: De productiefactoren worden duurder. Stijgende grondstoffenprijzen = geïmporteerde inflatie, de jaarlijkse loonsverhoging is hoger dan de algemene prijsstijging = zelfgemaakte inflatie.

3.1.4 Winstinflatie: Wint een bedrijf aan macht op de markt (tot monopolisering), kunnen de prijzen zeer eenvoudig worden verhoogd, omdat er geen concurrentie is.

Onthoudt de verschillende theorieën over de oorsprong van de inflatie goed.

Neem een vel papier en een beschrijf de vier theoretische toelichtingen in je eigen woorden.

4. Balans buitenlandse handel

Elk land heeft met veel andere landen een economische betrekking. De hoge economische standaard van de EU-landen kan alleen door de internationale handel en samenwerken worden gehandhaafd. Tekorten en overschotten ontstaan, als in het buitenland meer gekocht wordt, en op zijn beurt weer aan het buitenland verkocht wordt en vice versa. De cijfers worden vergeleken en het verschil wordt in een zogenaamde betalingsbalans vastgelegd. We maken onderscheid tussen zes belangrijke componenten:

- Handelsbalans (goederenbalans)
- Balans van onzichtbare transacties
- Inkomsten balans
- Balans van de lopende overdrachten en kapitaaloverdrachten
- Kapitaalrekening in de strikte zin
- Deviezen balans

Wat kunnen de verschillende balansen inhouden. Overleg in een groep en vindt voorbeelden. Zoek indien nodig in boeken en op het internet.

